

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33312
Nom	Trastorns del desenvolupament i dificultats de l'aprenentatge
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau Psicologia	13 - Trastornos del Desarrollo y Dificultades de Aprendizaje	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BERENGUER FORNER, CARMEN	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'objectiu principal d'aquest curs és formar els futurs psicòlegs en les habilitats necessàries per identificar, avaluar i dissenyar una intervenció per tractar problemes que puguin sorgir durant el desenvolupament i en relació amb el procés d'ensenyament i aprenentatge. Els continguts del curs s'organitzen al voltant de dues àrees principals: trastorns del desenvolupament i dificultats d'aprenentatge. La part del curs dedicada als trastorns del desenvolupament abasta els trastorns generalitzats del desenvolupament, els trastorns de la comunicació i la funció executiva, els trastorns sensoriomotors i cognitius. La part dedicada als trastorns de l'aprenentatge se centra en les dificultats específiques de l'aprenentatge en lectura, escriptura i matemàtiques. Aquest curs pretén formar els estudiants en el desenvolupament de les competències bàsiques necessàries per a una carrera professional d'èxit tant en contextos d'aprenentatge formal (com l'escola) com en contextos d'aprenentatge informal (entorn familiar, associacions, etc.). L'assignatura s'imparteix al segon curs del Grau en Psicologia durant un semestre i té una dotació de 6 crèdits.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1319 - Grau Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats
- Conèixer la diferent problemàtica -característiques i factors causals- que poden presentar els subjectes escolaritzats lligada al seu desenvolupament evolutiu.
- Utilitzar enfocaments d'avaluació pertinents per a la identificació específica de les dificultats en el desenvolupament i en l'aprenentatge.
- Conèixer els principals models per a dissenyar i implantar la intervenció psicoeducativa.
- Integrar la informació obtinguda en el procés d'avaluació per dissenyar un pla d'intervenció específic per als trastorns del desenvolupament i les dificultats de l'aprenentatge.
- Saber assessorar, tant els professors com les famílies, en l'atenció a la diversitat educativa.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Identificar, descriure i avaluar els trastorns generalitzats del desenvolupament i l'excepcionalitat intel·lectual.
- Identificar, descriure i avaluar els trastorns relacionats amb la discapacitat física i motora.
- Identificar, descriure i avaluar els trastorns relacionats amb la comunicació i l'autoregulació.
- Identificar, descriure i avaluar les dificultats en l'accés al lèxic, la comprensió de texts, el grafisme i l'expressió escrita i les dificultats en el càlcul i en la resolució de problemes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TRASTORNS DEL DESENVOLUPAMENT

- 1- Trastorn de l'Espectre de l'Autisme
- 2- Trastorn del Desenvolupament intel·lectual (Discapacitat intel·lectual)
- 3- Trastorns de la Comunicació
- 4- Trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat
- 5- Trastorns relacionats amb la deficiència física i motora

2. DIFICULTATS D'APRENTATGE

- 6- Dificultat a la lectura (Dislèxia)
- 7- Dificultat en la comprensió de textos
- 8- Dificultats a l'escriptura i la composició escrita
- 9- Dificultats en el càlcul i en la resolució de problemes

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	9,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Resolució de casos pràctics	6,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (4) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

Elements de l'avaluació - Tres elements componen l'avaluació:

1. Prova Final:

- L'avaluació de continguts teòrics i pràctics es realitzarà mitjançant una prova final que integrarà preguntes objectives i/o d'assaig (obertes), i cobrirà tant les competències teòriques com les pràctiques.
- Nota: El 60% de la prova final és comuna en tots els grups de la matèria.
- La puntuació en la prova final supondrà el 60% de la nota final. Aquesta secció serà íntegrament recuperable en la 2a Convocatòria.

2. Informes:

- La presentació oral i/o escrita d'informes, individualment o en grups. Representa el 20% de la nota final.
- Un dels dos punts d'aquest apartat seran recuperables en segona convocatòria mitjançant el lliurament d'un treball individual. La part no recuperable (1 punt) es refereix a les sessions de seguiment, tutories i els lliuraments parcials que es duran a terme durant el curs.

3. Activitats al llarg del curs:

- La realització i participació de les activitats proposades durant el curs individualment o en grups. La secció d'activitats representa el 20% de la nota final.
- Un dels dos punts d'aquest apartat seran recuperables en segona convocatòria mitjançant una prova de competències. La part no recuperable (1 punt) es refereix a la participació activa en les activitats que es duran a terme en classe.

Requisits mínims:

- Per aprovar aquesta assignatura, els estudiants han d'aconseguir almenys el 50% de les avaluacions següents: (1) Examen (2) Informe i (3) Activitats de classe. Si els estudiants suspensen un d'ells (menys del 50%), suspendran tot el curs, tant en primera com en segona convocatòria
- Es mantindrà la nota dels informes i/o les activitats NO RECUPERABLES de la primera a la segona convocatòria.
- La suma dels 3 components ha de ser igual o més alta que 5.

Matrícula d'honor:

La matrícula d'honor (Art. 17) pot ser atorgada a l'alumnat que ha obtingut una nota igual a o més alta que 9.0 en estricte ordre de nota en l'acta de qualificació. El nombre de matricules no pot excedir el 5% de l'alumnat matriculat en l'assignatura en l'any acadèmic. Aquestes condicions seran aplicades en cadascun dels grups. En el cas d'empat en la qualificació total per al curs, s'atorgarà la matrícula d'honor al/la estudiant amb major qualificació en la prova final. En el cas de coincidència en la nota total del curs i en la nota en la prova final, s'atorgarà la matrícula d'honor al/la estudiant amb major qualificació en l'apartat d'activitats al llarg del curs.

Advertiment:

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV123/2020):

<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83sp.pdf>

En horari de tutoria, el professor o professora pot requerir entrevistes individuals o en grup amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

Sistema de qualificació:

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

Segons aquesta norma, la nota s'ha d'anotar en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, i s'ha d'ajustar a l'escala de qualificació següent:

- De 0 a 4,9: suspens.
- De 5 a 6,9: aprovat.
- De 7 a 8,9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Només se sumen els diferents apartats que preveu l'avaluació quan s'hagen superat els requisits mínims establerts per a cadascun d'ells.

En l'acta de l'assignatura s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació és NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no assoleix els requisits mínims, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en algun dels restants apartats, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En segona convocatòria, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

Només pot haver-hi l'opció NO PRESENTAT, quan l'estudiant/a no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, inclòs entre aquests el de major ponderació.

- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació, però no s'assoleixen els requisits mínims en algun d'aquests apartats, hi ha de constar SUSPÈS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si és el cas de més d'un apartat no superat, hi ha de constar la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera algun dels requisits mínims i falta un apartat d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- Si se superen dos apartats d'avaluació, i n'hi ha un tercer en el qual no s'han presentat evidències d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i, com a qualificació, la mitjana de puntuacions, de les quals la part no presentada és 0,0 (màxim possible 4,9)

Si se supera la prova de major ponderació, però falten evidències en algun dels apartats restants, s'hi fa fer constar SUSPÈS. Se sumen les parts i: a) si la suma és inferior a 5, s'hi fa constar aquest resultat; b) si la suma és superior a 5, s'hi fa constar 4,9.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- FLETCHER, J. M. y LYON, G. R. (2007). Learning disabilities: from identification to intervention. New York: Guilford Press. (Bibliography required for the AR group).
- GIL-LLARIO, M.D. y MORELL-MENGUAL, V. 2 ed (2023). Trastornos del desarrollo y dificultades de aprendizaje. Vol I y Vol II. Valencia: Tirant lo Blanch.
- MIRANDA, A., VIDAL-ABARCA, E., y SORIANO, M. (2000). Evaluación e intervención psicoeducativa de estudiantes con dificultades de aprendizaje. Madrid: Pirámide.
- MIRANDA, A. (2011). Manual práctico de TDAH. Síntesis.
- PENNINGTON, B. F. (2009). Diagnosing Learning disorders. A neuropsychological Framework. Guilford Press. (Bibliography required for the AR group).

- SORIANO, M. (2014). Dificultades en el aprendizaje. TEU

Complementàries

- ALCANTUD, F. (2003). Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo. Madrid: Pirámide
- ARDILA, R. (2005). Neuropsicología de los trastornos del aprendizaje. Málaga: Aljibe
- ARNEDO, M., BEMBIBRE, J., MONTES, A., & TRIVIÑO, M. (COORDS) (2015). Neuropsicología Infantil: A través de casos clínicos. Madrid: Panamericana.
- CUETOS, F., SORIANO, M. y TELLO, L. (2019). Dislexia. Ni despiste ni pereza. La esfera de los libros
- HALLAHAN, D.P., KAFFMAN, J.M. & PULLEN (2009). Exceptional learners: An introduction to special education. Pearson International.
- HERSEN. M (Ed.) (2006). Clinician's Handbook of Child Behavioral Assessment. Elsevier Academic Press. (Bibliography required for the AR group).
- GIL-LLARIO, MD., BALLESTER-ARNAL, R., CABALLERO-GASCÓN, L. y ESCALERA, C. (2019). Saludiversex. Programa de Educación afectivo-sexual para adultos con diversidad funcional intelectual. Madrid: Pirámide.